

Hyvät pääkuvalauseet

Kuvaristikon kutakuinkin tärkein elementti on pääkuva. Siitä lähtee usein koko joukko vastaussanoja, monesti lauseen muotoisina. Pääkuvalauseiden taso määrittelee ristikon olemusta, niiden sisältö ratkonnassa syntyviä tuntemuksia. Millaisia ovat hyvät pääkuvalauseet?

Huonointa pääkuvan käyttöä on, kun pääkuvasta lähtee yksi tai kaksi 4-5 -kirjaimista yksittäistä sanaa. Yksi hyvän pääkuvalausekokonaisuuden piirre on, että laatija on käyttänyt koko ristikon aluetta hyväkseen. Lauseet kulkevat ristikon alueella laajasti ja kattavasti.

Rakenteellista laatua on, että pääkuvalauseet päättyvät aina ristikon reunaan, joko oikeaan pystyreunaan, alareunaan tai molempiin. Hyvä laatija pystyy aina täyttämään tämän tunnusmerkin. Toinen rakenteellinen tunnusmerkki on, että lauseet risteävät keskenään. Tämä ei aina toteudu, esim. sellaisissa ristikoissa, joissa pääkuvalauseita on monta samaan suuntaan menevää.

Hyvissä pääkuvalauseissa on parhaimmillaan jokin sanallinen hienous. Ratkettuaan tällainen lause saa aina vähintään hymyn

ratkojan huulille, joskus kirpoaa kunnan nauru. Valitettavan paljon näkee sellaisia ristikoita, joissa, vaikka niitä erikseen mainostetaan huumoripitoisiksi, ainoa huumori on pääkuvassa olevassa vitsissä, pääkuvalauseet ovat huonoja ja kokonaan huumorittomia. Laatijan huumori kumpuaa varsinaisesta sanoilla leikittelystä ja hyviä ahaa-elämyksiä tuottavista vihjeistä.

Hyvän pääkuvalauseen sanat eivät ole niitä kaikkein ilmeisimpiä, sellaisia, jotka ratkeavat ilman, että tarvitsee ratkaista risteävien sanojen avulla mitään kohtaa lauseesta. Parhaat ratkontaelämykset tulevat siitä, kun lauseita joutuu kunnolla pähkäilemään ja kuitenkin ratkettuaan ne ovat selkeästi johdettavissa pääkuvasta. Pääkuvalauseeseen on laatijan joskus hyvä sisällyttää myös harvinaisempia kirjaimia. Silloin ne on syytä laatia siten, että pahimmat kirjaimet ovat aina jonkun toisen sanan kanssa risteävässä kohdassa.

Jälleen kerran voi todeta, että kaikki edellä kirjatut tunnusmerkit ovat lauseissa mahdollisia, jos laatijalla riittää viitseliäisyyttä pakertaa ja kypsytellä kylliksi ideoita. Kaikki tunnusmerkit eivät välttämättä toteudu yhdessä ja samassa ristikossa, mutta sellaista ristikkoa ei pitäisi päästää julkaistavaksi, jossa ei löydy mitään ylläkuvaluista piirteistä.

Antti Skyttä
antti.skytta@ristikkoakatemia.fi

Lähetätkää ristikkoaiheisia kysymyksiä ja mielipiteitä osoitteeseen kysymys@ristikkoakatemia.fi

Ristikkoakatemia Facebookissa:
www.facebook.com/groups/ristikkoakatemia/